

Obilje
SADJA VSO SEZONO
Koledar zorenja sadja
na
Rajskem vrtu

Raj na Zemlji
JITKA HREŠČAK

Ali je danes sploh mogoče vzgojiti dovolj sadja zase?

V zadnjih letih smo priča ekstremnim vremenskim razmeram. Suše, nalivi in močan veter ogrožajo tudi pridelek sadja. Na srečo imamo na svojem vrtu vzgojo sadja v lastnih rokah, zato lahko odločamo o ukrepih, ki pomagajo drevesom, da so odporna proti podobnim nihanjem vremena.

Tri pravila za uspešno vzgojo sadja v sozvočju z Naravo

Po vsem svetu se ljudje ob vzgoji hrane vedno bolj zgledujejo po naravnih procesih.

Narava je ustvarjalna sila našega planeta. Za razliko od sistemov, ki jih je izumil človek, nam Narava lahko ponudi obilje sadja z zelo malo dela in vložene energije. Za uspešno vzgojo sadnih dreves, ki bodo dobro plodila, je treba spoštovati ta **tri pravila**, ki na naraven način bistveno **povečajo odpornost naše zasaditve**:

- **izbira pravih sadik**, ki lahko zrastejo v zdrava, močna in samostojna drevesa
- **optimalni pogoji**, ki jih potrebuje določeno drevo
- dober **načrt zasaditve** – še bolje, kar **celostni načrt Rajskega vrta** – če želimo na vrtu ne samo pridelovati hrano, ampak tudi preživljati prosti čas

Ključno vlogo pri grajenju odpornosti sadnih dreves ima tudi **pestrost naše zasaditve**. Če želimo, da sadna drevesa niso popolnoma odvisna od naše nege, jih je treba podpreti tudi z nekakšnimi dobrimi sosedi drevesa, kot se to počne npr. v sistemu zasaditve **drevesne združbe gozdnega vrta**.

Kakšno sadje posaditi, da boš imela pridelek vso sezono?

V vsakem primeru je pomembna ne samo pestrost zasajenih rastlin okoli vsakega drevesa, ampak tudi **pestra izbira naših sadnih dreves in grmov**. Tu nam lahko pomaga znanje o času zorenja posameznih sadnih vrst:

- Kdaj začnejo zoreti **prvi plodovi sezone**?
- Katere dobrote pobiramo kot **zadnje** in kdaj?
- Ali se mi lahko zgodi, da bo vse sadje zrelo v nekaj tednih na prelomu julija in avgusta (ko sem mimogrede na dopustu), **preostalo sezono pa ne bom imela ničesar**?

Za lažje odločanje o najboljših sadnih vrstah za preskrbo s **svežim sadjem med vso vrtno sezono**, sem zate pripravila **koledar zorenja sadnih grmov in dreves**.

Kako uporabljati koledar zorenja sadja?

Recimo, da sadje gojiš na vikendu in imaš otroke. Na daljši dopust zato hodite na prelomu junija in julija in na koncu avgusta. Največ vam pomeni prvo sadje v sezoni in vedno nekaj malega za sproti.

- **V spodnjih tabelah si ogledaš**, kaj zori maja in na začetku junija, na prelomu julija in avgusta ter od septembra naprej.
- Svetujem ti, da si iz tabele **izpišeš sadne vrste**, ki zorijo v tem obdobju.
- Potem pogledaš, **kateri sadeži iz tega ožjega izbora vam najbolj teknejo** in katere najraje uporabljate sveže ali za pripravo jedi.
- **Ne pozabi na sadne grme in jagodičje!** Na prve sadeže iz sadnih dreves je namreč treba kakšno leto počakati, medtem ko grmičasto sadje praviloma zaplodi prej.

Koledar zorenja sadja na Rajskem vrtu

OPOMBA: konkreten čas zrelosti sadežev je odvisen od sorte in vremena!

Zorenje jagodičja in drugih sadnih grmov

maj	junij	julij	avgust	september	oktober	november
	haskap					
	jagode					
	rdeči&beli ribez, kosmulje					
	šmarna hrušica					
		maline, robide				
		borovnice				
		črni ribez				
		rakitovec				
			aronia			
			goji			
			dren			
				minikivi		
				grozdje		
				oljčice		
				lešniki		
					kivi	

Zorenje sadja iz sadnih dreves

maj	junij	julij	avgust	september	oktober	november
	češnje					
	murva					
	marelice					
	breskve, nektarine					
	višnje					
		jabolka				
		slive				
		hruške				
		figa				
		nashi				
		orehi				
		asimina				
			kutina			
			granatno			
				nešplja		
				kaki		

*nekatero sadne sorte se umedijo šele decembra, januarja

Želim ti veliko uspehov in še več Rajskih trenutkov na tvojem vrtu!

Iz Rajskega vrta maha

Jitka

Kdo je zate pripravil ta vodnik?

Živijo! Sem dr. Jitka Hreščak, okoljevarstvenica, permakulturna načrtovalka in dolgoletna raziskovalka sonaravnih vrtnarskih metod.

S projektom Raj na Zemlji pomagam drugim pri ustvarjanju **Rajskih vrtov**, kjer raste **obilje polnovredne hrane**. Vendar, Rajski vrt je tudi **podaljšan bivalni prostor** zate in za tvojo družino! Nenazadnje je to mesto, kjer se lahko **povezuješ z Naravo** in sama s seboj.

Na poti k Rajskemu vrtu vas podpiram z brezplačnimi vsebinami, spletnimi tečaji in svetovanji.

Kaj je lahko tvoj naslednji korak na poti k obilju sadja?

Ali te morda skrbi **odpornost sadnih dreves** proti ekstremnemu vremenu in bi rada poznala **pozabljeno znanje** naših prednikov? Ali bi rada pridobila osnovna navodila pri **izbiri sadnih sadik**, ki ti bistveno povečajo uspešnost pri vzgoji sadja? Potem ti priporočam [tečaj 3 USODNE NAPAKE PRI ZASADITVI SADNIH DREVES](#).

Ali si že bolj domača v sonaravnem vrtnarjenju in te zanimajo najnovejše **znanstvene potrditve sonaravnih praks** ali zares **sonaravna vzgoja sadja**, brez škropljenja in obrezovanja? Če bi morda rada videla, **kako je nastajal moj gozdni vrt iz odlagališča smeti**, potem je zate pravi [tečaj OD GOZDNEGA VRTA DO LASTNEGA KOŠČKA RAJA](#).

Ali si **želiš ustvariti Rajski vrt** in želiš samo **znanje in podporo** pri načrtovanju, vzpostavljanju ali vsakodnevni skrbi? Potem mi piši na jitka@rajnazemlji.si ali razišči moje storitve na <https://www.rajnazemlji.si/> in skupaj bova našli najprimernejšo obliko sodelovanja!